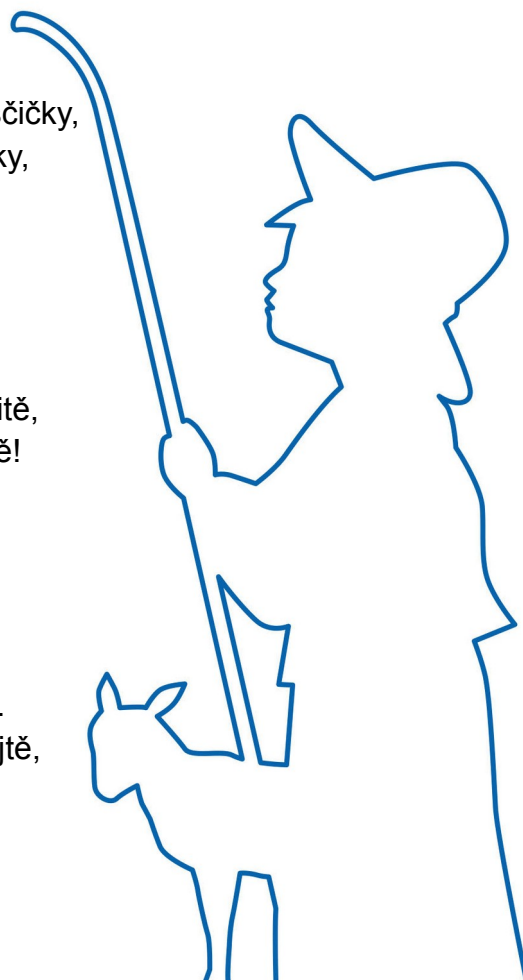

Pracovní list č. 15: POTĚ, CHLAPCI, K NÁM

Koleda ze sbírky *Kopřivnické písničky* Leopolda Víchy

1. Po - tě, chlap - ci, k nám, ko - le - dy vam dam,
po ja - bli - čku, po o - ři - šku, o - ble - čtě se do ko - ži - š - ku,
bu - děm zpi - va - ti, ko - le - do - va - ti.

1. Potě, chlapani, k nám,
koledy vam dam,
po jabličku, po oříšku,
oblečtě se do kožíšku,
buděm zpivati,
koledovati.
2. Dyž je zima, mraz,
slyším liby hlas.
Ptáci v pulnoci zpivaji
a pastyřove truběji,
co to noveho,
něslychaneho.
3. V oblacich krasny
anděl se vznai,
libym hlasem prozpěvuje,
lidem radost vyjevuje.
Narodil se nám
Ježiš, Buh a Pan.
4. Leži v Betlemě
v chlevě na seně.
Něma žadne poduščičky,
ani chatrne plenčičky,
v bidě zrozeny
na ten svět bidny.
5. Nuž, pacholatka,
i vy, děvčatka,
velke, male se sejdítě,
Ježiškovi dary něstě!
Jemu je dajtě,
každy, co matě.
6. Janku s Petřičkem,
Karle s Pepečkem,
vy kolebku udělajtě.
Ježišku malemu dajtě,
Hanka peřinky,
Dorotka plenky.

I. Porozumění textu

1. **Přečti si potichu text písně.** Najdi v něm výrazy, kterým:
 - chybí diakritické znaménko nebo se liší od své spisovné varianty písmenem či tvarem. Podtrhni je modře.
 - vůbec nerozumíš. Podtrhni je červeně.
2. **Ve dvojicích se pokuste vysvětlit, co mohou neznámá slova znamenat.** Poté je přeložte do současné češtiny.
3. **Přečti text nahlas.** Dbej na krátkou výslovnost.
4. **Najdi 7 nářečních výrazů** ztracených v písmenkové spirále. Slova se v ní vyskytují ve stejném tvaru jako v textu písně.

Písmenková spirála skrývá tato slova:

.....

.....

II. Porozumění obsahu

1. Kdo zpívá píseň?
2. Na co jsou lákání chlapi?
3. O čem vypráví 2. a 3. sloka?
4. Jaká vlastní jména se v písni objevují?

Metodické tipy pro učitele na nácvik koledy *Potě, chlapci, k nám*

1. Žáci povedou mezi sebou ve dvojicích „rytmický rozhovor“. Jeden z nich vyťuká hrou na tělo rytmus 1. řádku (např. dupáním), druhý odpoví odlišnou hrou na tělo (např. tleskáním) rytmem 2. řádku. Průběžně budou střídat vybrané řádky i jiné typy hry na tělo.

2. Rozdělte žáky do 6 skupin, ve kterých si připraví rytmickou recitaci textu bez melodie. Každé skupině přiřadte k recitaci jednu sloku. Vedte je k tomu, aby se při ní snažili o krátkou výslovnost. Mohou ji doplnit rytmickou hrou na tělo.

3. Žáci se věnují porozumění textu koledy. V pracovním listu plní úkoly ke slovní zásobě, kterou neznají, a diskutují o významu písně.

4. Po částech naučte žáky melodii. Poté si společně zazpívejte celou koledu.

5. Společně sestavte hudební aranžmá celé písně:

- Pomocí perkusních nástrojů vytvoří žáci jednoduchý rytmický doprovod.
- Podle svých dovedností žáci zahrají a doprovodí píseň také na melodické nástroje.
- Žáci vyberou sloky, které by mohly zpívat a) sólisté, b) skupina dívek.
- Motivujte žáky, aby k melodii vytvořili jednoduchý 2. hlas. Inspiraci vícehlasé úpravy této koledy naleznete rovněž v tištěném zpěvníku *Přiběželi do Betlema pastyře*.

6. Žáci si poslechnou nahrávku doprovodu v podání cimbálové muziky. Pokusí se společně určit, která část koledy tvoří předeheru a jak vypadá dohra. Poté si celou píseň s cimbálovou muzikou zazpívají.

7. Žáci určí lidový tanec vhodný k této koledě a zatančí si jej. Vymyslí si i vlastní choreografii.

SLOVNÍČEK NÁŘEČNÍCH VÝRAZŮ A SLOVNÍCH SPOJENÍ

NÁŘEČNÍ VÝRAZ	SOUČASNÝ VÝZNAM
potě	pojďte
Koledy vam dam.	Dám vám výslužku za zpěv.
po jabličku	každému jedno jablko
buděm	budeme
koledovati	obcházet s koledou
dyž	když
liby	příjemný
truběji	troubí, hrají na trubku
něslychaneho	neobvyklého
vyjevuje	sděluje
poduščícky	polštářky
chatrne	špatné, vetché
plenčícky	plenky pro dítě
bidny	ubohý
pacholatka	malé děti, malí chlapci

Řešení cvičení I.4, PL: *truběji, dyž, poduščícky, Dorotka, pacholatka, koledovati, chatrne.*